REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulius Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 250. Brașov, Joi 14 (27) Noemvrie. 1902.

Glasul Cassandrei.

(a) Scriitorul acestor rîndurĭ a avut ocasiune mai deunădĭ a se întâlni cu un cetățean de legea orientală unită din Ciuc-Sângeorgiu, unde, după cum se scie, esistă câte-va sute de suflete de legea acésta, avênd parochia lor proprie, din pĕcate însĕ neavênd și școlă.

Cetățeanul spunea, că e Român.

— Și tótă comuna e românéscă?

— Nu, sunt și Ungurĭ. Noi suntem mai puținĭ, Ungurii sunt mai mulțĭ.

— D'apoi, că te vĕd, că nu scii romanesce. Și totușĭ dicĭ, că „mai sunt și Ungurĭ“. Va sĕ dică d-ta nu eștĭ Ungur?

— Sunt Român, domnule, spunea Românul pe unguresce.

Altă dată un tinĕr din Aldoboly, comitatul Treiscaune, unde $^2/_3$ părțĭ ai locuitorilor sunt de legea greco-orientală, spunea, că în comuna lor sunt *și* Ungurĭ.

— Dér d-ta ce eștĭ?

— Român.

— Și Românii de la d-vóstrĕ sciu românesce?

— Nu scie domnule mai nimenĭ, dér acela, care se póte înlesni, se face luntre și punte, sĕ-șĭ trimită copilul la școla românéscă. Așa m'a trimis și pe mine, care înainte de asta cu 2—3 anĭ nu sciam o bóbă romănesce.

Altă-dată ni-s'a întêmplat érășĭ sĕ avem o convorbire cu un cetățén din Sătmariu, Ungur după nume și după limbă, dér Român după lege și sânge. Și acest Român, în limba pe care o pricepea și o vorbia el, spunea cu vocea vibrândă și cu lacrĕmile în ochĭ:

— Sunt Român, domnule!

Aceste trei esemple le-am citat la întêmplare și suntem sigurĭ, că mulțĭ dintre cetitorii noștri ar puté aduce deci și sute de asemenea esemple.

Care e adevĕrul, ce resultă din aceste esemple?

Adevĕrul este, atât de simplu și atât de candid esprimat de pe buzele unor ignoranțĭ póte, ómenĭ fără carte multă în fine, că: limba singură încă nu este criteriul, care determină gruparea etnică.

Mult mai puternice, mult mai determinante sunt în gruparea etnică rassa, sângele, tradițiile, legea, obiceiurile, întreg trecutul unei grupărĭ etnice.

Limba?... Limba este un mijloc, prin care se manifestă în afară diferențiarea popórelor, un mărgăritar prețios, pe care ce e drept, póte sĕ-l pérdă o parte din popor, dér odată pierdut, individul nu se simte liniștit și îl caută mereu și nu se odihnesce până nu l găsesce, sĕ-șĭ reconstituéscă prin el ființa etnică, știrbită prin vicisitudinele timpului.

Atât este de mare și de frapant acest adevĕr, încât te mirĭ, că se mai póte afla cine-va, care sĕ-l tragă la îndoială și sĕ se încăpățineze a nu-l recunósce, invocând formule artificiale spre a-l suprima.

Deórece însĕ esistă și ómenĭ de felul acesta, trebue sĕ vină cineva, care cu puterea sciinței sĕ le dovedéscă, că sunt în rĕtăcire, sunt înșelațĭ, orĭ înșelătorĭ, când atribue *totul* limbei și negligéză pe ceilalțĭ factorĭ, carĭ împreună alcătuesc ființa unui popor.

Acest cineva s'a ivit și în domeniul sciinței etnologice maghiare în persóna profesorului Dr. Czirbusz din Timișóra.

Nu e novice d. Czirbusz pe terenul sciinței etnologice. Numele lui este cunoscut și în strĕinătate, și cuvêntul lui îșĭ are greutatea sa.

Am publicat în trei numere espunerile lui obiective, în carĭ avertiséză pe conaționalii sĕi, sĕ nu alerge după utopii deșerte, înstrĕinându-șĭ compatrioții de alte limbĭ prin tentativele lor nejustificabile.

O singură concesiune face însĕ și d l Czirbusz șovinismului dominant, anume în ceea-ce privesce orașele, concesiune, pe care décă nu o făcea,—teoria lui ar fi apărut într'o lumină și mai favorabilă.

Deși ceea-ce propovĕduesce învĕțatul profesor de la Timișóra, nu este decât un adevĕr cardinal, totușĭ, în vederea stadiului de destrĕbălare în care a ajuns șovinismul, trebue sĕ-l felicităm pentru curagiul, ce l'a avut în accentuarea acestui adevĕr.

„Gazeta Transilvaniei“ a dat lui Mocsáry, care pe terenul politic a avut curagiul sĕ spună conaționalilor sĕi adevĕrul, numele de „Corbul alb“.

Audind acum glasul lui Czirbusz, involuntar ne vine în minte nenorocita fiică a lui Priam și a Hecubei, care primise de la Apollon darul de a spune adevĕrul, în ceeace privesce viitorul, dér lumea o considera de nebună și nu dădea credĕmênt predicțiunilor ei.

Conjurațiunea silențiului, cu care a fost întêmpinată de pressa maghiară valorósa operă a lui Czirbusz, ne arată, că glasul lui este — glasul Cassandrei!

In camera ungară a luat cuvêntul in ședința de la 25 Noemvrie înainte de ordinea dilei deputatul *Kubik*, care cere constituirea unei comisiunĭ de anchetă, care sĕ constate greșelile technice la noul edificiu al parlamentului. Președintele *Apponyi* declară, că imediat după resolvirea afacerei Nessi va convoca o asemenea comisiune. — Urmându-se desbaterea în afacerea Nessi, deputatul „democrat independent“ *Vázsonyi* (Weiszfeld) critică faptul, că în acéstă importantă cestie de drept public, cabinetul este representat de ministrul de honvedĭ și nu de ministrul președinte. Dreptul de imunitate nu are marginĭ absolute. Oratorul e de părere, că tótă afacerea se reduce la o șicanare politică. Deóre-ce investigația în cestia de onóre este îndreptată contra unei demonstrațiunĭ politice, camera ar trebui sĕ însărcineze pe ministrul de honvedĭ ca sĕ suprime cercetarea. Casul se presentă, ca o cestiune de putere între parlament și soldatesca. Votul majorității ar confirma concepția, că oficerii de reservă sĕ-șĭ subordoneze convingerile politice spiritului armatei. Din acéstă causă declară, că va vota contra. A mai vorbit ș *Bartha* Miklos.

Intrevederea de la Rusciuc.

(O voce grécă. — Diarul „Bulgaria“.)

Cetim în „Pester Lloyd“:

„Ulterior se fac în pressa țĕrilor balcanice nisce comentare asupra intrevederei Regelui Carol cu prințul Ferdinand la Rusciuc, carĭ pun într'o lumină piezișe întâlnirea acésta, ce a fost salutată simpatic de tótă lumea.

Astfel s'anunță din Atena, că o parte a pressei grecescĭ s'arată îngrijată, că apropierea între Regele Carol și prințul Ferdinand va strica efectul întâlnirei din anul trecut a Regelui Carol cu Regele George la Abbazia, și astfel va face sĕ sĕ răcéscă raporturile între România și Grecia.

Corespondentul din Atena al diarului „Times“ dice, că pe câtă vreme Bulgaria îșĭ va urma politica actuală, va fi cu neputință o conlucrare amicabilă cu România. Și numai apariția unei astfel de înțelegerĭ ar distruge imediat amiciția între România și Grecia.

Noi, dice „P. Lloyd“, nu putem judeca, décă contrastul între Grecia și România este într'adevĕr așa de mare, ca România sĕ nu pótă fi amica unuia, fără a deveni inimica celuilalt; înțelegem însĕ pe deplin, că Regele Carol în înțelepciunea și iubirea sa de pace, pune preț pe aceea, de a rĕmâne în bună înțelegere cu tóte statele balcanice, câtă vreme aceste

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Viéță de vagabond.

Ii găsescĭ mai cu sémă în orașele marĭ...

Alăturĭ de lucsul orbitor, de sclipirea bogăției, trăesce miseria cu tóte pĕcatele ei. Și décă ar fi riscat sĕ susții, că acésta din urmă ar fi umbra, vecĭnic însoțitórea umbră a celei dintâiŭ, ai puté sĕ afirmĭ cu tótă liniștea, că 'n viéță aceste douĕ sunt surorĭ nedespărțite.

Născuțĭ cine scie cum și cine scie unde, aceste biete suflete se trezesc în lume fără sĕ le încăldéscă vre-o amintire din trecut, strĕine, singure, fără nicĭ o mângăere, decât dór aceea a naturei-mame. Incep sĕ trăiéscă fără nicĭ o îndrumare, fără nicĭ un sfat din partea cui-va, și se duc înainte, fatal înainte, după împrejurărĭ, la întêmplare. Unii din ei mai slabĭ, mai nenorocițĭ séu póte mai fericițĭ, cad pentru a nu se mai scula nicĭ-odată, alții luptă, luptând se oțeresc și, mulțumită norocului cădut de cine scie unde, încep sĕ muncéscă, o iau pe-o cale adevĕrată și-i vedĭ într'un târdiu ómenĭ, ajunșĭ în rêndul lumei. Cei mai mulțĭ însĕ apucațĭ de micĭ pe-o cale piedișe, se trezesc la ușile pușcăriilor.

Până sunt micĭ, sunt cât se póte de drăgălașĭ. Când îi vedĭ, te-apucă dorul sĕ stai cu ei de vorbă, ei sunt naivĭ, bunĭ și curagioșĭ. In tótă făptura lor e ceva strĕin, afară de rêndul lumei, și în fie-care ți-se pare, că se întrupéză o problemă. Și de fapt așa e.

Inchipuițivi-l mititel, îmbrăcat într'un mod desordonat, cu mânile în buzunarele pantalonașilor, cu gulerul de la haină ridicat de-o parte séu de alta, după-cum se întêmplă sĕ-i fie mai frig la o ureche séu la alta, c'o pălărie găurită îndesată pe cap, netuns, nespălat, strecurându-se pe trotuarul vre-unei strădĭ principale printre trecĕtorĭ, furișându-se cu grije ca o șopîrlă și băgând de sémă, ca nu cum-va sĕ fie călcat pe degetele piciórelor, carĭ îi ies sgrebulite dintr'o ghiată mare găsită cine scie pe unde. Trece pe lângă lumea bine înbrăcată, pe lângă bogăția vitrinelor, și-țĭ pare o arătare de pe altă lume. Il întâlnescĭ de nenumĕrate orĭ, acum peste-o lună și peste un an, și-l recunoscĭ imediat, căcĭ îmbrăcămintea lui par c'ar fi simbolul statorniciei. Inchipuiți-vĕ, ce póte sĕ fie în creerul acestui mic vagabond, ce îngrămădire de impresii, ce haos de încercărĭ de reflexii rĕmase nelimpedite, ce sentimente îi deșteptă tot ce vede, ce idei se forméză în acel creer mic, observând tot ce se întêmplă împrejurul lui, combinând, asemănând, și în fine vecĭnic trudindu-se sĕ și-le explice, sĕ le pĕtrundă. E destul însĕ sĕ se întâlnéscă cu vre-un tovarăș și-șĭ uită de tóte, se bucură, îl ia de gât și se duc amêndoi înainte. Tristeța lor e ușóră, un fel de melancolie, în care cad une-orĭ. Aprópe însĕ în tot-déuna sunt veselĭ, cu ochii în tóte părțile, gata la joc și la ștrengării.

Ei sunt strĕinĭ în lumea asta și nicĭ nu le pasă de ea. E un tablou adorabil sĕ-i vedĭ adunațĭ la câte un colț de stradă, rupțĭ de par' c'ar fi fost purtațĭ de tóte vênturile, trăgênd pe rênd dintr'un muc de țigară.

Când pun, cine scie prin ce întêmplare, mâna pe vre-o câțĭ-va gologanĭ, îșĭ cumpĕra gazete séu micĭ cărticele și încep sĕ facă negoț. Acesta e timpul lor de glorie. Sunt mai mândri, mai gravĭ și mai curagioșĭ cu lumea. Strigătele lor umplu strădile, alérgă pe lângă trăsurĭ, privind pe fie-care trecĕtor drept în ochĭ, par'c'ar vré sĕ-i înfiltreze gândul sĕ-șĭ cumpere ceva. Timpul lor de glorie însĕ, nu ține mult, ajung ér lipițĭ și-i vedĭ adunațĭ la vre-un colț, discutând în mod aprins despre întêmplările mai recente, despre crime, focurĭ, hoții, călcărĭ de trăsurĭ și de tramvae și despre alte multe, carĭ se întêmplă dilnic în orasele marĭ.

Mĕ mărginesc aci cu descrierea acestor micĭ rĕtăcițĭ simpaticĭ, căcĭ décă ar fi sĕ mai urmez, așĭ puté sĕ n'o mai sfîrșesc. Ceea-ce am spus, e numai atât, cât se póte prinde dintr'o privire într'un singur moment, și câte n'ar mai fi de spus când viéța lor sĕ schimbă într'una, se schimbă după cum li-e vremea bună séu rea.

Voiŭ povesti acum câte-va scene din viéța lor, ca sĕ-mĭ ilustrez în mod mai concret cele spuse.

Un diar parisian releva odată un cas, care te distréză și în acelașĭ timp te lasă pe gândurĭ:

La comisarul unei secții aședate aprópe în centrul Parisului, se presentă

îi fac posibil aşa ceva. Grecia póte sĕ se simţă ameninţată în sfera intereselor sale naţionale prin procederea Bulgarilor faţă cu Macedonia, trebue sĕ se scie însĕ în Atena, că Bulgaria, fără de aprobarea şi sprijinul puterilor, nu va risca o politică activă în Macedonia, şi că acésta aprobare şi acest sprijin nu-l póte nicĭ-decum avé. Cu acésta cei dela Atena pot fi mulţumiţĭ şi pot sĕ recunóscă părţile bune, ce le are întêlnirea dela Rusciuc.

Mai rĕu stă lucrul cu comentarul ce-l aduce *„Bulgaria“* cea oficiósă din Sofia, ca epilog la întrevederea de la Rusciuc. Acéstă fóie are îndrăsnéla, de a dirige pofta de acţiune a Românilor asupra celor trei milióne de conaţionalĭ ai lor de dincóce de Carpaţĭ şi de-a declara acésta ambiţiune ca basă corĕspundĕtóre a unei amiciţii române-bulgare, care ar puté sĕ devină un factor în viéţa ţĕrilor de jos dunărene.

„Noi“ — dice „P. Ll.“ — „nu considerăm acésta perfidie a fóiei bulgare, ca destul de însemnată, spre a-i striga un serios *„hands off!“*; e de ajuns, credem, a spune oficiosului cu ideile de drept ruginite, că propriul sĕu ministru şi stăpân Dr. Danew a declarat dilele aceste, că Bulgaria se silesce a dovedi vecinilor lealitatea sa şi că nu voiesce sĕ împartă vr'o provincie turcéscă nicĭ cu Românii, nicĭ cu Sêrbii. Ar fi folositor, décă d-l Danew ar lumina pe oficiosul sĕu despre aceea, cât de grozav de ridicul se face de a predica faţă cu Austro-Ungaria o politică a jafului, pe care n'ar puté-o face nicĭ alţii mai tarĭ şi marĭ, decât mica Bulgarie“.

Procesul „Cărţii de aur“.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

Cluşiŭ, 25 Noemvrie.

Marţĭ la 25 l. c. punct la 8 óre a. m. preşedintele deschide şedinţa.

Acusatul s'a presentat de astă-dată asistat de d-l advocat Dr. *George Ilea*, după-ce d-l *Coriolan Brediceanu* a plecat cu trenul de aséră la Lugoşiŭ, nu se scie pentru care causă.

Presidentul deschide pertractarea esplicând noţiunile juridice ale întrebărilor adresate juraţilor, carĭ au fost înmulţite cu una din partea tribunalului, şi anume, cu întrebarea; Vinovat e Teodor V. Păcăţianu, că prin scrierea şi rĕspândirea „Cărţii de aur“, a agitat contra integrităţii teritoriale a statului? Da séu nu?“

După cetirea încă odată a întrebărilor şi verificarea lor, presidentul le dă primului jurat, pentru-ca retrăgêndu-se sĕ aducă verdictul.

Toţĭ aşteptau cu mare nerăbdare verdictul. După impresiunea ce au câştigat'o în decursul pertractării, unii mai optimiştĭ aşteptau chiar achitarea acusatului. Insĕ cea mai mare parte a ascultătorilor erau convinşĭ, că după apelul procurorului la patriotismul juraţilor, că adecă ei, juraţii sunt chemaţĭ, ca sĕ scape societatea de atarĭ „agitatorĭ periculoşĭ“, că ei sunt chemaţĭ, ca sĕ salveze integritatea statului ungar,—numai un verdict osânditor putea sĕ urmeze.

După o consfătuire aprópe de-o oră, juraţii reîntrând în sală de pertractare, seniorul lor, Ajtai cetesce verdictul, care e următorul:

La întrebarea:

1) Vinovat e Teodor V. Păcăţianu, că prin redactarea, respective rĕspândirea „Cărţii de aur“ ar fi agitat la nesupunere faţă de legile esistente? Da, séu nu?

Juraţii rĕspund că mai mult de 7 voturĭ cu *da*.

2) Vinovat e Teodor V. Păcăţianu, că prin redactarea respective, rĕspândirea „Cărţii de aur“ a agitat pe Românĭ contra naţiunei maghiare? Da séu nu?

Juraţii rĕspund cu mai mult de 7 voturĭ cu *da*.

3) Vinovat e Teodor V. Păcăţianu, că prin redactarea, respective rĕspândirea „Cărţii de aur“ a agitat contra Uniunei Ungariei cu Transilvania? Da séu nu?

Juraţii rĕspund cu mai mult de 7 voturĭ cu *da*.

4) Vinovat e Teodor V. Păcăţian, că prin redactarea respective rĕspândirea „Cărţii de aur“ a agitat contra integrităţii teritoriale a statului ungar? Da séu nu?

Juraţii rĕspund cu *nu*.

In urma verdictului acestuia, presidentul învită pe procuror sĕ-şĭ facă propunerea referitor la mĕsurarea pedepsei.

Procurorul cere aplicarea §§-ilor din codul penal 172 punct 1 şi 2 şi 179 punct 1... Cere mai departe confiscarea volumului I al „Cărţii de aur“ şi condamnarea acusatului la suportarea tuturor cheltuelilor de proces, ce s'au ivit până acum, aprópe 1600 coróne. Nicĭ momente atenuante, nicĭ agravante nu doresce sĕ invóce.

Apĕrătorul Dr. G. *Ilea* înşiră ca momente atenuante, că acusatul încă n'a fost pedepsit, a scris cartea sa pentru ómenĭ culţĭ, pe carĭ mai greu îi poţĭ agita la nesupunere faţă de legile esistente etc. Tótă cartea nu e alt-ceva, decât compilaţie şi reproducere din autorĭ strĕinĭ, n'a fost rĕspândită în numĕr aşa de mare, fiind-că din 1000 de esemplare tipărite de abia au fost distribuite 200 esemplare, şi în urmă pretinsa agitaţiune cuprinsă în cartea acésta n'a avut nicĭ un resultat, — cere decĭ aplicarea §-lui 92 la mĕsurarea pedepsei.

Cere mai departe apĕrătorul, că după-ce nu tomul întreg a fost incriminat şi numai părţĭ din el, carĭ uşor se pot elimina şi aşa se póte din nou eda tomul I, numai acele părţĭ sĕ fie nimicite.

După aceste propunerĭ tribunalul se retrage pentru aducerea sentinţei.

Consfătuindu-se mai mult de $1^1/_2$ óră tribunalul presentându-se în sala de pertractare, presidentul cetesce sentinţa care în estras e următórea:

Tribunalul, în urma verdictului osânditor, a condamnat pe T. V. Păcăţianu la **8 lunĭ închisóre de stat, 400 coróne amendă în banĭ,** *în cas de neplătire prelungirea închisorii încă cu 20 de dile*; îl condamnă mai departe la *suportarea tuturor cheltuelilor ivite până acum*, şi decide *confiscarea numai a părţilor incriminate din opul „Cartea de aur“.*

In urma acestei sentinţe, procurorul anunţă recurs în casaţie pentru agravarea pedepsei şi pentru nimicirea tomului întreg al cărţii.

Apĕrătorul anunţă şi din parte-i recurs în cassaţie.

Procurorul face în urmă propunerea ca *acusatul sĕ fiă pus în arest preventiv*, motivându-şĭ propunerea cu aceea, că în urma pedepsei grave e de temut, că acusatul pentru eludarea esecutării pedepsei se va refugia, şi că în 1896 încă a fost pus sub acusă pentru calomnie prin pressă pentru publicarea unui articol în *„Tribuna“* referitor la măcelul din Mehadica şi atuncĭ nu i-s'a putut imanua citaţiunea pentru-ca sĕ se presenteze la pertractarea finală şi aşa s'a subtras de sub pedépsa, ce i-se cuvinea, refugiîndu-se în România, de unde nu a venit decât după cincĭ anĭ, când s'a prescris deja delictul.

Apĕrătorul e contra acestei propupunerĭ, spunênd, că pedépsa nu e aşa de mare, încât sĕ se pótă teme, că s'ar refugia undeva pentru eludarea esecutării aceleia; spune mai departe, că în 1896 de aceea a mers în România, fiind-că aicĭ nu avea ocupaţiune şi nu a stat acolo până s'a prescris delictul, ci a venit după un an şi jumĕtate; prin urmare înainte de prescripţiune. De atuncĭ a stat stabil în Sibiiu mai întâiŭ ca redactor la „Tribuna“, în urmă ca redactor al „Telegrafului Român“. Décă n'a făcut procuratura demersurĭ ulteriόre în contra lui, nu e el de vină. La cas însĕ *dato sed non concesso*, că tribunalul totuşĭ ar ordona deţinerea preventivă, face propunerea că pe lângă o cauţiune óre-care, sĕ fi pus pe picior liber.

In urma propunerei acesteia preşedintele învită pe procuror, sĕ spună, că ce sumă propune el ca cauţiune.

Procurorul propune 20,000 coróne.

Apĕrătorului i-se pare suma prea mare şi cere ficsarea unei sume mai micĭ.

Tribunalul retrăgându-se aduce următorul decis: ordonă arestarea preventivă, ér la casul décă acusatul ar depune suma de 5000 coróne ca cauţiune, îl pune pe picior liber.

In urma decisului acestuia, la un sunet de clopoţel al preşedintelui, un pandur cu puşca la braţ întră în sala de pertractare şi deţine imediat pe acusat. Acum a urmat o scenă mişcătóre. Dómna Păcăţianu, care încă a fost de faţă în tot decursul pertractării, vĕdênd pe bărbatul ei deţinut, isbubnesce în plâns esclamând „Mĭ-aţĭ nimicit bărbatul, dér el nu e vinovat“.

In tot decursul pertractării, atât fruntaşii românĭ din loc, cât şi din depărtărĭ mai marĭ, au dovedit un interes viu faţă de întréga pertractare. Dintre cei din depărtare am putut remarca pe d-l George Pop de Băsescĭ, d-l Francisc Hossu Longin, advocaţii Caluţiu şi Zehan din D.-Sânmărtin etc. Au fost de faţă la pertractare o mulţime de universitarĭ românĭ, saşĭ, slovacĭ, ba chiar şi ungurĭ.

Reporterul.

Banffy — regretat.

Cum se schimbă lucrurile şi părerile ómenilor! Cei carĭ la timpul sĕu il combătuseră mai cumplit pe fostul ministru-paşă br. Banffy, — adĭ îl regretă şi se pare că ar dori revenirea lui în fruntea afacerilor ţĕrii. Sunteţĭ curioşĭ sĕ sciţĭ cum şi de ce? Ĕtă:

Br. Desideriu Banffy publicase în revista „Magyar Közélet“ o lungă serie de articole, în care îşĭ desfăşura „ideile“ şi planurile privitor la „politica naţionalistă maghiară“. I-s'a părut însĕ lui Banffy, că ideile depuse în acele articole nu s'au popularisat în de ajuns, şi de aceea s'a decis sĕ le scótă în broşură, pentru-ca — cum însuşĭ dice în prefaţa broşurei — sĕ fie cunoscute în cercurĭ cât mai largĭ.

„Egyetértés“ face mare onóre broşurei lui Banffy. In numĕrul sĕu de la 25 Noemvrie îi dedică un prim-articol elogios. Ĕtă cum apreţiéză „Egyetértés“ broşura şi rolul politic, ce l'a jucat şi-l jócă şi adĭ Banffy „una din figurile cele mai interesante ale vieţii publice politice maghiare“. Citâm verbal:

„Poftiţĭ şi cetiţĭ cartea bar. Banffy Dezsö! Este imposibil sĕ se găséscă Maghiar, a cărui inimă şi minte sĕ n'o acapareze, sĕ n'o cuceréscă gândirile şi nisuinţele lui. Şi e peste putinţă sĕ se găséscă politician maghiar, căruia sĕ nu-i impună francheţa, hotărîrea energică, ce se manifestă în paşirea acestui om peste mĕsură interesant.

„Aceia, pe carĭ îi încăldesce gândirea naţională maghiară, aceia, carĭ vorbesc nu numai ca frasă despre idealul construirei statului naţional maghiar, *plângênd pot dori*, în cestiunea *politicei de naţionalitate, energia baronului Banffy*, voinţa lui de fier, consecenţa lui tenace şi acel *sensus hungaricus*. ce l'a caracterisat pe el atât de mult ca bărbat de stat activ.

„A fost *unicul* preşedinte de guvern maghiar, ale cărui *succese* pe terenul politicei de naţionalitate *s'au putut simţi*. Fiind-că *a lucrat*. Imediat după el s'a resimţit regresul adênc... Naţionalităţile au căpĕtat îndrăsnélă. Nicĭ-odată ele n'au fost mai temerare ca acum şi evenimentele batjocuresc di de di sensul acelei politice, care faţă cu naţionalităţile aplică mâna fin îmănuşată şi „tactul internaţional“. Şi totuşĭ actualii bărbaţĭ de stat în activitate, nu vor sĕ recunóscă, că faţă cu naţionalităţile nu numai că e zadarnică giugiulirea, ci e chiar condamnabilă. Nu vréu s'o recunóscă, fiind-că ţin sĕ demonstreze simplamente contra sistemului Banffy. *Acest sistem însĕ e în adevĕr corect*, fiind-că el a avut şi numai el póte sĕ aibă succese pe terenul realisărei ieealului naţional.

„Ne cade bine într'adevĕr a ceti cartea lui Banffy, căcĭ ea cuprinde raţionările (!) unui *adevĕrat bărbat*, ale unui *adeverat politician* maghiar...

„Când cetim până la fine cartea acésta, avem o mare dorinţă: Rugăm pe baronul Desid. Banffy sĕ urmeze cu munca sa publicistică“...

Ĕtă, cum estremele se ating şi armoniază: Banffy şi kossuthiştii. — Banffy, Banffy, vie 'mpĕrăţia ta! strigă archişoviniştii de la „Egyetértés“. Nu vi-se pare că s'a 'ntors maşina lumii?

Dér, ce vĕ mai miraţĭ. Broşura lui Banffy vré sĕ fie o paralisare a efectului, ce l'ar produce interesanta publicaţiune a profesorului Czirbusz în inimile şi minţile acelora dintre Maghiarĭ, cărora li-a rĕmas încă un dram de judecată calmă şi sănĕtósă în marea cestiune a naţionalităţilor.

Gogoriţe istorice.

In pressa maghiară se scriu multe despre istoria Românilor, din pĕcate cele mai multe inspirate de sentimente şoviniste. Nu putem, dér nicĭ nu vrem sĕ reflectăm la tóte inepţiile acestei presse. Acum însĕ ne-a cădut în mână un numĕr dintr'un diar sĕptĕmânal, anume numĕrul 5 din *„Népszövetség“* (alianţa popórelor), care apare de vre-o 5 sĕptĕmânĭ încóce în Hódmezövásárhely, avênd de redactor pe Dr. Hollósy István, ér de editor pe tipograful neaoş maghiar, Wesselényi Géza (nu baronul!). Diarul „Népszövetség“, are în frontispiciu inscripţia: Organul oficial al „Alianţei generale a popórelor“ („Az országos népszövetség“ hivatalos közlönye), însĕ în ultimul sĕu numĕr la posta redacţiei cetim următórele:

> La diferitele adrese, în carĭ suntem întrebaţĭ când vom începe organisarea „Alianţei generale a popórelor, rĕspundem că de acésta ne vom apuca la timpul oportun“.

Va sĕ dică diarul „Népszövetség“ este organul oficial al unei alianţe, care încă nicĭ nu esistă şi de înfiinţarea căreia se vor apuca „la timp oportun“ domnii Dr. Hollossy şi Wesselényi.

Atâta despre diar, ér acum sĕ trecem la articolul sĕu referitor la Românĭ şi care a apărut în mai multe numere, căcĭ în numĕrul 5 pe care îl avem la îndemână vedem, că anonimul autor îşĭ încheie „studiul“.

Şi ce „studiu“ este acesta?

Un „studiu“ epocal, care va rĕsturna tóte teoriile istorice emise până acilea de diferiţi ómenĭ învĕţaţĭ. In acest studiu sĕ proclamă ca adevĕr istoric „înrudirea de rassă a poporului sĕcuiŭ şi cel valah“. Insuşĭ titlul „studiului“ este: „A székely és oláh nép fajrokonsága“, ér ca subtitlu vedem *„A magyarok és az oláhok rokonszármazása“* (Descendenţa înrudită a Maghiarilor şi Valahilor). Şi acum ĕtă câteva specimene din elucubraţiunea epocală a anonimului din Hodmezövásárhely:

„De óre-ce străbunii valahilor nu sunt identicĭ nicĭ cu Românii, nicĭ cu Dacii, se nasce întrebarea: de la cine şi de unde s'au derivat ei?

Valahii, despre carĭ se face amintirea deja în Cronica lui Nestor, a fost un popor de păstorĭ şi a fost cunoscut în Orient sub numirea de „fellah“, ér mai târdiu imigrând cu încetul şi la noi, sub

---

odată un mic vagabond, n'avea mai mult de trei-spre-dece anĭ.

Comisarul stătea de vorbă c'o damă frumósă şi tînĕră, care se plângea, că şĭ-a pierdut o pungă cu câte-va sute de francĭ.

— Ce vrei tu?

— D-le, am găsit o pungă frumósă şi am adus'o la d-ta, aşa m'a învĕţat pe mine Jean.

— Dér cine e Jean ăsta?

— E un prietin al meu. M'aşteptă la portă colea.

— Şi unde-i punga?

Micuţul se aplecă frumos de cap îşĭ scóse pălăria şi de pe fundul ei ridică rîdênd punga. Dama îl luà în braţe şi-l sărută. Apoi după ce se încredinţă, că banii sunt întregĭ, scóse o hârtie de douĕ, decĭ de francĭ şi i-o dădù.

„Uite, dise comisarul, dómna cântă la operă şi are sĕ te ducă şi pe tine odat' acolo“...

Fericitul nu mai audia nimic, şi când fù întrebat ce are sĕ facă cu atâţĭ banĭ, rĕspunse dând din umerĭ: „nu sciu“, şi o şterse pe uşe.

(Va urma).

numirea de „valah“. Pentru-că Valahii erau o ramură a poporului albanez ce locuia în regiunile Caucasului.

Valahii sĕ derivă din rassa albaneză va sĕ dică din acea rassă, care descinde din tulpina popórelor huno-schite. Și precum Dacii, Hunii, Avarii, Maghiarii, așa și ei au înaintat spre Apus, din munții Caucas în regiunile Balcanilor...

Dér cum s'a născut numirea de limbă valahă, „rumună“?

Cercetările moderne au scos la ivélă, că națiunea română și-a luat nascerea dintr'un fragment al poporului imigrat în Europa, poporul valah, valah fellah [2]) agricultor de păstorĭ și jobagi, care din Caucas imigrând în pămêntul iliric, aicĭ și-au schimbat limba și numele albanes-schytic. Anume de la coloniștii dalmatinĭ italienĭ însușindu-și elementele latine de limbă ilirico-thracică s'a născut limba română și numele român de astădĭ.

Turcii, după cucerire i-au numit aci valahĭ, aci rumânĭ (cuvênt turcesc=creștin): Din aceștia s'a născut poporul român, ai cărui străbunĭ au fost colonisațĭ în Ungaria și Transilvania ca iobagĭ, unde înmulțindu-se cu iobagii și păstorii sêrbĭ și sĕcui: George Rákoczy I. lĭ-a înființat o biserică independentă cu rit valah, lăpădându-se de ritul slav. Mai târdiu a urmat injghebarea principatului valah, pe basa greșită a înrudirei daco-romane ér în cele din urmă statul român, ca regat independent, a fost recunoscut și de Europa, tot la inițiativa unui Maghiar, contele Andrassy, cu tótă oposiția și sfășiarea teritorială din partea moscovitismului.

Dér România își întemeiază politica până în diua de astădĭ pe înrudirea greșită cu Romanii, și acésta îi conduce și la revendicația deșuchiată, ce o au asupra vechei țĕrĭ a Dacilor, Transilvania, și o parte a Ungariei de sud, cu tóte că din contră: décă n'am cinsti pe națiunea soră,—noi am avé dreptul a revendica de la dênșii țera Oltului, țera Cumanilor de odinióră, care aparținea imperiului maghiar. Dér și de altminterĭ locuitorii cei mai vechĭ ai României încă din vechime au fost Agathyrșii-schyțĭ, mai târdiu au venit Dacii-schyțĭ, Pecenegii și Cumanii.

Numai după aceștia s'au stabilit aicĭ Valahii de origine albano-ilirică și d'abia la 1849 și-au întemiat episcopii (!)

Va sĕ dică, după dovedile istoriei, națiunea valahă mult mai bine ar face, décă ar ajunge la convingerea, că ea nu pe temeiul înrudirei romane, ci pe temeiul înrudirei huno-schytice este moștenitórea de drept a României, compusă din Cumanĭ, Iasigĭ, Valahĭ și Secui.“

Am publicat aiurările unui creer bolnăvicios, mai mult pentru-ca sĕ arătăm până la ce grad pot ajunge aberațiunile chiar și într'o materie atât de seriósă.

Intr'un alt articol vom arăta, la ce conclusiunĭ politice ajunge învĕțatul anonim de la Hódmezövásarhely pe temeiul curióselor sale „cercetărĭ istorice“.

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) Noemvrie

Bóla Maj. Sale monarchului. „Berliner Tagblatt“ primesce din Viena scirea, că bóla monarchului nostru e de caracter mai serios, decât cum se spune în scirile liniștitóre, ce se dau publicului. Majestatea Sa, după numita fóie, sufere de *ischias* care de rêndul acesta s'a declarat în grad mai mare. Se vorbesce, că s'a convocat un consiliu de medicĭ distinșĭ, care se va întreține asupra modalității de cură. — „Füg. Magyarország“ dice, că profesorul *Neusser* ar fi constatat, că Majestatea Sa sufere de rinichĭ. Contrar acestor scirĭ, o telegramă oficiósă spune, că starea sănĕtății monarchului merge spre bine. Liniștea somnului nu-i este turburată. Maj. Sa a făcut o plimbare in parcul din Schönnbrunn.

Alegerile comunale în România. La balotagiul în colegiul I. de Dumineca, junimiștii în genere s'au abținut de la vot. La Tulcea n'a fost alésă lista liberală, cum s'a dis erĭ din eróre, ci lista opositiunei, care a întrunit 228 voturĭ, față cu 175 liberale.

*) Poporul agricultor și de păstorĭ la Arabĭ se numesce până în diua de astădĭ „fellah“, în oposiție cu luptătorii beduinĭ. In comitatul Solnoc-Dobâca esistă și astădĭ o comună valahă cu numele: Fellak (??)

— Nota savantului anonim.

Atentat contra unui episcop. Scirea despre atentatul contra episcopului sêrbesc *Zmejanovicĭ* din Vêrșeț, se confirmă Atentatorul, până acuma încă nedescoperit, a împușcat dintr'o mansardă a hotelului din fața reședinței din Carloveț. Glonțul a pĕtruns prin ferestrile duble și s'a înfipt în soba de maiolica. Décă episcopul ar fi ședut la biroul sĕu, ca de obiceiŭ, ar fi fost de sigur nimerit. In acel moment însĕ se afla lângă biurou servitorul, și proiectilul a trecut imediat pe lângă acesta.

Carmen Sylva pentru sĕracĭ și pentru copii. Albumul societății de binefacere pentru asilurile climaterice (pentru copii ofticoșĭ) din Viena, publicat acolo cu ocasiunea împlinirei anului al un-spre-decelea de esistență a societății, conține pe prima pagină următórea frasă, în franțuzesce, trimisă de Carmen Sylva. „Lacrimile sunt luminóse, căcĭ reflectéză cerul“. Albumul conține frase de Bacceli, Zola, Lombrosso, Bjoernson și de alte celebrităţĭ. Diarul „Neue Freie Presse“ spune, că Carmen Sylva ajută pa sĕracĭ, și mai cu sémă pe copii, nu numai cu vorbe, ci și cu fapte.

Societatea de lectură a tinerimei de la institutul pedag. teologic ort. român din *Arad* s'a constituit pe anul școlar 1902/903 precum urméză:

Comitetul: President: Romul R. Rațiu teol. c. III. Secretar: Virgil S. Cosma teol. c. II. Notar: Traian Debeleac ped. c. IV. Bibliotecar: Gheorghe Nestor teol. c. II Vice-bibliotecar: Nicolau Hărduțiŭ ped. c. III. Controlor: Iosif Leu ped. c. IV. Cassar: Lazar Iacob teol. c. I. *Comisia literară*: President: Moise Popovicĭ teol. c. III. Membrii: Aurel Papp teol. c. II., Adam Valu teol. c. I., Nicolae Cristea ped. c. IV și Nicolae Radovan ped. c. III. *Comisia musicală*: President: Iuliu Olariu teol. c. III. Membrii: Aurel Raica teol. c. II., Vasile Spânu teol. c. I., Ștefan Ștefu ped. c. IV și Ioan Toconiță ped. c. III. *Comisia revisoră*: Referent: Alesandru Florea teol. c. II. Membrii: Teodor Vulpe teol. c. I și Ioan Vereș ped. c. III.

Impertinență jidovéscă. Am adus scirea despre lord-majorul Londrei, care ca jidov a avut obrăznicia a boicota pe representantul diplomatic al României cu ocasiunea banchetului, ce l'a dat de curênd Acésta este o dovadă flagrantă, la ce putere mare au ajuns jidovii în Anglia. Cu drept cuvênt se mândresce „Jewish Chronicle“, că atât Londra, care este capitala comercială a imperiului britan, cât și Westminster, care este orașul de reședință a regelui, au câte un jidov în fruntea administriei. — O altă dovadă despre impertinența jidovéscă este o scrisóre pe care a adresat'o deunădĭ un cetățén tînĕr din Londra d-lui Arnhold White, care se pronunțase în parlament defavorabil contra imigranților jidovĭ: „Mĕ ve vețĭ scuza — dice jidovul în scrisórea sa — décă susțin, că noi ne simțim mult superiorĭ poporului engles. Décă guvernul se intereséză atât de mult de imigrarea Evreilor în Anglia,— de ce nu ia mĕsurĭ restrictive? Pentru-că nu îndrăsnesce. In momentul, când s'ar lua asemenea mĕsurĭ, creditul Angliei ar fi compromis. Puteţĭ sĕ ne batjocurițĭ, cât vrețĭ, déi guvernul d-vóstre este dependent în privința financiară de rassa nóstră. Sper, că mĕ vețĭ scuza, décă vĕ voiŭ spune, că *națiunea englesă, fără mintea și inteligența rassei nóstre, nu s'ar puté menține*“.

O pelerină schimbată. Dumineca trecută la concertul orchestrei comunale din hotel „Europa“, s'a schimbat o pelerină négră de dame. Reschimbarea se póte face în prăvălia *Fabricius*, Têrgul Grâului Nr. 2.

Adunare de învĕțătorĭ.

De lângă Alba-Iulia, Nov. 1902.

Onorată Redacțiune! Adunarea generală de tómnă a învĕțătorilor gr. cat. din despărțămêntul Alba-Iulia, aparținĕtorĭ archidiecesei gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, s'a ținut la 22 Noemvrie n. în comuna *Șard*, conform programului publicat.

Diua de 22 Noemvrie însĕ a fost una dintre cele mai plăcute pentru poporul frumósei și harnicei comune Șard, și cu atât a fost mai înveselitóre, când au vĕdut érăși în mijlocul sĕu pe muncitorii în agrul culturei poporului, însoțițĭ de preoțime.

Dic că a fost o di de bucurie, pentru-că la sosirea óspeților, carĭ sunt chemațĭ a conlucra împreună la bunăstarea și desvoltarea poporului nostru românesc, atât pe calea culturală-națională, cât și economică. vedeai în fie-care pórtă bărbațĭ, femei, feciorĭ și fecióre îmbrăcațĭ sĕrbătoresce, par'că acéstă di e o di de redeșteptare și de bucurie a poporului nostru românesc. Puteai ceti pe fețele acestui harnic popor, cu ce dragoste au sĕ îmbrățișeze pe iubiții lor óspețĭ.

La órele 8½ învĕțătorul și învĕțătórea ș'au pus micii lor școlarĭ în ordine doi cu doi și în urma lor învĕțătorii și preoții érăși în acea ordine, și în mers sĕrbătoresc au plecat din edificiul școlar către biserică, unde cu pietate implorăm ajutor de la părintele cel ceresc.

La órele 9 s'a început serviciul divin, care a fost celebrat prin energicul preot al Șardului On. Enea P. *Bota* în presența on. preoțĭ: Basiliu *Andrea* din Ighiu, Amos *Frâncu* din Benic, și Isidor *Raica* din Galda-superióră, ér cântările liturgice au fost esecutate de corul improvisat de învĕțătorii despărțĕmêntului și elevii școlei din Șard.

După terminarea serviciului divin érășĭ ne-am întors în edificiul școlei în ordinea obicĭnuită, unde imediat s'a început prelegerea practică din învĕțămêntul intuitiv: „Descrierea mesei“ cu desp. I, predată de d-șóra Iulia *Coman* învĕțătóre secondară în Șard, care a fost predată cu destulă desteritate, și în loc de critică a fost aplaudată din partea membrilor reuniunei.

Imediat după terminarea prelegerei practice s'a ridicat harnicul președinte Ioan *Pampu* și prin un discurs pĕtrundĕtor a declarat adunarea deschisă. Punêndu-se la ordine cetirea apelului nominal, se constată, că trei din membrii desp. sunt absențĭ, dintre carĭ unul și-a motivat absentarea. Apoi s'a dat cetire procesului verbal din adunarea precedentă, care fără multă discuție a fost aprobat și verificat. Urmà apoi raportul cassierului, pentru a cărui censurare s'a ales o comisiune în persónele d-lor Aur. Pop, Ioan Domșa și Nicolau Betecui, care comisiune a fost însărcinată și cu încassarea taxelor restante și curente și cu înscrierea de membrii noi. După acesta a urmat raportul bibliotecarului, din care resultă, că biblioteca se află tot în stadiul în care s'a aflat la adunarea precedentă.

Și după acésta urmà cetirea disertației: „Modul cum trebue delăturată minciuna din școlă și familie“, de d-l Georgiu *Spătăceanu* învĕț. în Galda inferióră, care a făcut un mare serviciu mai vîrtos pentru părinții elevilor, carĭ cu pricepere și fără pricepere încuibă în inima pruncilor lor minciuna, determinându-i la fapte imoralĭ și rușinóse în societatea omenéscă. După acésta s'a ridicat ședința pe 10 minute. Redeschidêndu-se, d-l Aur. Pop raportéză că rațiociniul de pe anul de gestiune 1901/902 n'ar fi tocmai în ordine și rógă adunarea sĕ ia spre sciință. făcênd atent pe casierul desp. d-l Nicolau Betecui a fi mai acurat la purtarea rațiociniului.

După o scurtă discuție s'a aprobat cu adausul, ca la posițiile nedocumentate se procure documentele. După acésta raportorul comisiunei pentru incassarea taxelor și inscrierea de membrii, d-l Ioan *Domșa* raportéză: că de la membrii ordinarĭ s'a incassat 20 cor. și de la următorii membrii ajutătorĭ: On. Basiliu Andrea preot în Ighiu 1 cor., On. E. P. Bota preot în Șard 2 cor., On. Amos Frâncu preot în Benic 2 cor., On. Isidor Raica preot în Galda sup. 2 cor. și Nichifor Borza înv. gr. or. în Bucerdea-vinósă 1 cor. cu totul 8 cor., apoi de la noul membru fundator d-l Ioan Dumitreanu învĕț. pens. 40 cor., la olaltă 68 cor. carĭ s'au predat casierului, — rugând adunarea spre a aduce mulțămită noului membru fundator, — care cu entusiam a fost aplaudat.

Adunarea de primăvară s'a decis a se ține în Intregăldi, unde prelegerea practică o va ține înv. Silvestru Nistor, ér disertanțĭ: d-șóra Iulia Coman și Ioan Domșa. A urmat alegerea oficialilor desp., însĕ au fost realeșĭ tot cei vechĭ. Cu acésta adunarea s'a terminat.

La órele 2 s'a ținut banchetul în casa ospitală a d-lui Cornel Meteș dat gratuit de înv. Aurel Pop și d-șóra Iulia Coman, la care au luat parte peste 30 persóne.

Sub durata banchetului am ascultat cântările melodióse ale tinerilor învĕțătorĭ prin carĭ au delectat publicul; n'au lipsit nicĭ toastele.

Primul toast l'a rostit d-l preot Andrea pentru patroniĭ reuniuneĭ învĕț. Esc. Sa Dr. Victor Mihalyi capul bis. gr. cat. Al doilea toast l'a rostit învĕț. Domșa pentru președintele reuniunei archidiecesane d-l Georgiu Munteanu, — d-l Spătăceanu pentru noul membru fundator Ioan Dumitreanu, învĕț. Tanase pentru d-l B. Andrea, — d-l Amos Frâncu preot pentru buna înțelegere între preot și învĕțător și la olaltă pentru popor, d-l Dușa pentru corpul didactic local.

La revedere la Intregaldi

Scipione.

ULTIME SCIRI.

Bucuresci, 25 Noemvrie. „Monit. ofic.“ publică programul deschiderei sesiunei ordinare a corpurilor legiuitóre, ce se face de către M. S. Regele în 15 Noemvrie c. st. n.

„Epoca“ află, că generalul Coandă, secretarul general al ministeriului de resboiŭ, va fi numit titular al acestui departament.

NECROLOG. Neconsolații: *Paraschiva Calian* și *Maria I. Frigătoriu* ca surorĭ; *Susana și Radu Oltean* cu fiica lor *Felicia Elena*, și *Stefan Calian* cu fiica și fii lor, ca nepoțĭ și nepóte; *Maria Hagi Frigatoriu*, ca mătușe; familiile *Alphons Saligny*, *Nicolae Ioan*, *Vasile* și *Petre Frigător*, *Ștefan Chicomban*, *Nicolae Bratu* și *Sofia Lupan*. ca verĭ și verișóre; familiile Economul *Ștefan Ionescu*, căpitan *Agapie*, *Nicu Alexandrescu* și *Ștefan S. Chicomban* ca rude, au durere a face cunoscut pierderea prea iubitului lor frate, unchiŭ nepot și vĕr: **Dumitru Frigător** în etate de 61 anĭ a încetat din viață după o scurtă și crudă suferință Vinerĭ la órele 3 a. m. Ceremonia funebră a avut loc Dumineca 10 Noemvrie v. a. c. la órele 2 p. m., în biserica Catedrală Sf. Nicolae.

Galațĭ 8 Noemvrie 1902.

POSTA REDACȚIUNEI.

Domnii corespondențĭ sunt rugațĭ a adresa corespondențele pe numele Redacției și nu pe numele vr'unui membru din redacție, pentru că în cas de absență, se póte întêmpla ca corespondențele urgente, sĕ sufere întârdiere.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 25 Noemvrie.

Europa: Révész, Lichtser, Pesta; Grama, inginer, Bersan, funcționar, R. Vîlcea; baron Artur Conrad, Pesta; Gavlitza, Landau, Viena; Dr. Koch, Pachlarn.

Orient: Komlos, Strigoniu; Weiss. Pesta; Rădulescu, funcționar, Brăila; Corbu șef de gară, Bratocea.

Bucurescĭ: Hotelmann, Grosser, Viena; Várnay, Făgăraș; Krausz, Wolfgang, German Pesta; Schloss. Pojun.

Grand: Schreiber, Sătmariu; Tunschek, Sibiiu; Propper, Lemheny; Kronberger, Pesta; Amiga, Budila; Landau, Cs. St. Simon.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, „**Călindarul Plugariului**". Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus. de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămêntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume" (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor", „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?"

După partea economică urmézá pe mai multe paginĭ diferite „*poveţe*", apoi „Diverse" şi în fine „Anecdote şi Glume".

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 35
Renta de coróne ung. 4%	7 70
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	90 20
Impr. căil. fer. ung. in argint $4^1/_2$%	97.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	199 50
Bonurĭ rurale croate-slavone	156 50
Impr. ung. cu premii	101 5
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.90
Renta de argint austr.	120.50
Renta de hârtie austr.	100.10
Renta de aur austr.	92 —
Losurĭ din 1860.	150.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.50
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	701 50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	665 75
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	116.92$^1/_2$
London vista	239.20
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de coróne	95 10
Note italiene	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 26 Novembre n. 1902

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18 94
Arg'nt român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10 30
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Ruble R sescĭ	„	2 54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	102 —

Nr. 6601—1902.

PUBLICAŢIUNE

Subscrisul căpitănat orăşenesc, ca for sanitar de prima instanţă, dispune următórele:

Tóte **Grajdurile** în carĭ sĕ ţin vite cornute, **trebue desinfectate.**

Desinfectarea se îndeplinesce aşa, că grajdul se curăţă radical, părţile alcătuite din lemn ale grajdului precum sunt: ieslele, scara, şi alt. se frecă cu **leşie ferbinte,** ieră păretiĭ se spoesc sĕu văruesc.

Desinfectarea are a se îndeplini în decurs de 3 ḑile, la dincontră, aceea sĕ esecută de organele oficiose, însĕ pe spesele şi cu pericolul celui negligent.

Fiind-că s'a constatat, că bóla de gură şi de unghiĭ nu s'a mai ivit şi nu mai esistă între vitele cornute, de aceea oprelişcea esistentă s'ar putĕ delătura; delăturarea aceleia în sĕ se póte dispune numai după îndeplinirea desinfectăriĭ grajdurilor.

De aceea se provócă P. t. public în propriul sĕu interes a esecuta desinfectarea grajdurilor cu cea mai mare acurateţă.

Brassó, în 25 Noemvre 1902.

1—1175) *Capitanatul orăşenesc.*

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·5 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·50 m. dimin.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9 27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Diuc-Gyimes).

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.